

Planprogram for

Ytrebygda, gnr.111 bnr.3 mfl., Lilandsjordet Nord, Bergen kommune

Dato/revidert 17.01.19/31.01.19/08.03.19/23.01.20

Saksnr. 201738231

PlanID 65730000

Innhold

Del 1 Planen sitt formål, innhold og rammeverk	3
1. Bakgrunn og formål	3
1.1 Bakgrunn.....	3
1.2 Formål.....	3
1.3 Strategisk planprogram for Liland I/L6.....	3
1.4 Detaljreguleringsplan nord på Liland	4
2. Dagens situasjon i planområdet.....	5
2.1 Lokalisering.....	5
2.2 Avgrensing	5
2.3 Kort om planområdet.....	6
2.4 Nærliggende område og strukturer	6
3. Hovedrammer og premiss	8
3.1 Nasjonale retningslinjer og veiledende dokumenter	8
3.2 Regionale planer og føringer	8
3.3 Kommuneplan	8
3.4 Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland	10
3.5 Strategisk planprogram for Liland I/L6.....	11
3.6 Gjeldende reguleringsplaner	11
3.8 Tilgrensende reguleringsplaner under arbeid	11
3.9 Temaplaner og rapporter	12
4. Organisering, medvirkning og informasjon	13
4.1 Informasjon og medvirkning i planprosessen	13
4.2 Fremdriftsplan	13
Del 2 Program for konsekvensutredning.....	14
5. Alternativvurdering	14
6. Konsekvensutredning – prosess, metode og aktuelle problemstillinger	16
6.1 Tema for konsekvensutredning.....	16
6.2 Metodikk	16
6.3 Bakgrunn.....	16
6.4 Naturmangfold	17
6.4 Kulturminner	17
6.5 Jordvern.....	18
6.6 Trafikkrapport.....	1918
6.7 Hydrogeologisk rapport.....	19

Del 1 Planen sitt formål, innhold og rammeverk

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

I Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland (KDP BLÅE), vedtatt 27.09.17, er arealformål for et større område på Liland endret fra landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) og grønnstruktur til industri og lager (I/L 6). Bakgrunnen for planforslaget er å lage en detaljreguleringsplan med konsekvensutredning for den nordlige delen av I/L 6.

Kokstad Property AS er tiltakshaver og Bergen Opus AS er plankonsulent for detaljreguleringen.

1.2 Formål

Hensikten med planforslaget er i hovedsak å tilrettelegge for arealkrevende virksomheter. Flere virksomheter som driver arealkrevende næringer (biler, byggevarer, mm.) i fremtidige byfortettingsområder må relokaliseres på grunn av ønsket byutvikling. Det er en målsetting å utvikle det nye næringsområdet på en attraktiv, bærekraftig og fremtidsrettet måte.

Planområdets areal er på ca. 158 daa og har en utnyttelse på 100 %-BRA. Det reguleres for en utbygging på noe over 100.000 m². Industri, lager og arealkrevende virksomhet er ofte karakterisert av lave bygg med 1-2 etasjer. Det er likevel ønskelig å legge til rette for varierte byggehøyder, slik at området ikke skal fremstå monotont. Derfor er maks byggehøyde satt på 20m. over planert terreng.

Det skal opprettes midlertidig adkomst til planområdet fra Flyplassvegen, i samme område som det fremtidige toplanskrysset i KDP BLÅE er planlagt. En problemstilling som må løses i planarbeidet er hvordan håndtere kapasitetsutfordringer på det overordnede vegnettet. En annen problemstilling er jordvern og bevaring av grøntområder. Ettersom Liland er regulert til LNF-område i gjeldende kommuneplanens arealdel, må dette temaet utredes.

Føringer fra AVINOR, på grunn av nærhet til Bergen Lufthavn, må hensyntas.

1.3 Strategisk planprogram for Liland I/L6

KDP BLÅE har gjennomført overordnede konsekvensutredninger, men detaljerte konsekvensutredninger tilpasset det konkrete tiltaket må gjennomføres som del av de enkelte detaljreguleringsplaner.

KDP BLÅE fastslår følgende om I/L6: «Det skal før detaljregulering utarbeides et felles planprogram for hele feltet». I referat fra oppstartsmøte 23.11.17 står: «*Det skal utarbeides strategisk planprogram for hele I/L6, som angir overordnede føringer, målsettinger og strukturer for hele I/L6.*»

Strategisk planprogram for Liland I/L 6 lå ute til offentlig høring to ganger i løpet av høsten 2018. Planprogrammet ble revidert på bakgrunn av innkomne merknader samt tilbakemelding fra Bergen kommune, og ble levert inn til Bergen kommune 28.01.19 for endelig behandling. Planprogrammet er ikke juridisk bindende, men angir føringer for fremtidige reguleringsplaner.

Strategisk planprogram skal sikre helhetlige rammer for de respektive detaljreguleringene i KDP BLÅES I/L6. Forliggende planprogram gjelder detaljreguleringen innen I/L6, og skal dermed forholde seg til rammene strategisk planprogram legger opp til.

1.4 Detaljreguleringsplan nord på Liland

Parallelt med strategisk planprogram for hele Liland I/L6, jobbes det med detaljreguleringsplan for et mindre område nord på Liland, i tråd med anbefaling fra oppstartsmøte 23.11.17.

Det er vurdert at planforslaget i nord utløser krav om konsekvensutredning, herunder også utarbeidelse av et ordinært planprogram.

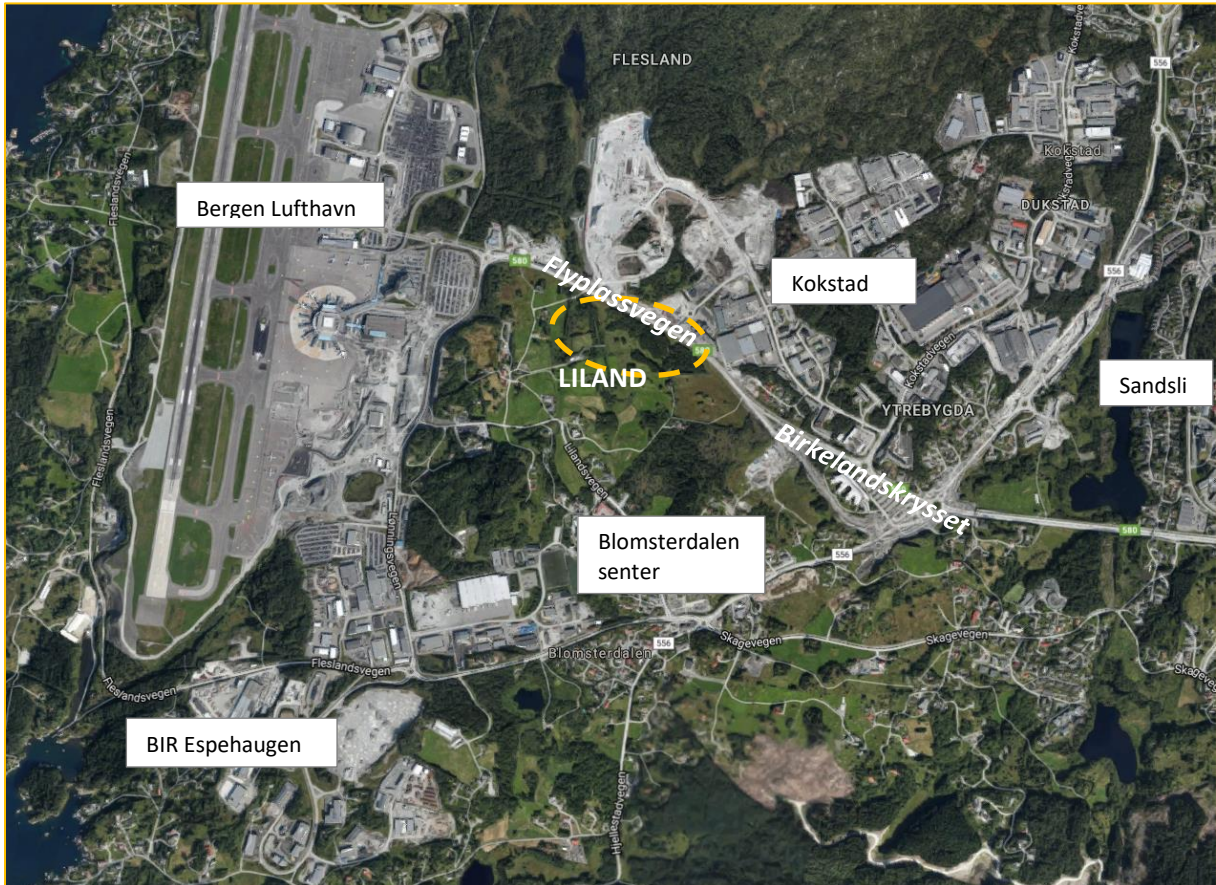
Planforslaget skal behandles etter Forskrift om konsekvensutredninger § 6, som omfatter reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak i vedlegg I: «24: Næringsbygg (...) med et bruksareal på mer enn 15 000 m²». Tiltaket omfatter et areal som overstiger 15 daa, og en bygging her vil i tillegg få vesentlige virkninger for bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, vann og biologiske resurser.

Planforslaget vurderes i tillegg å falle inn under kriteriene i § 10 *Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn*, og skal behandles etter samme forskrifts § 8 *Planer og tiltak som skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn*. Dette gjelder særlig egenskaper ved planen (§ 10) som «a) størrelse, planområde og utforming, b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord (...), vann og biologiske resurser.

2. Dagens situasjon i planområdet

2.1 Lokalisering

Området ligger på Lilandsjordet i Ytrebygda bydel, ca. 14 km sør for Bergen sentrum.

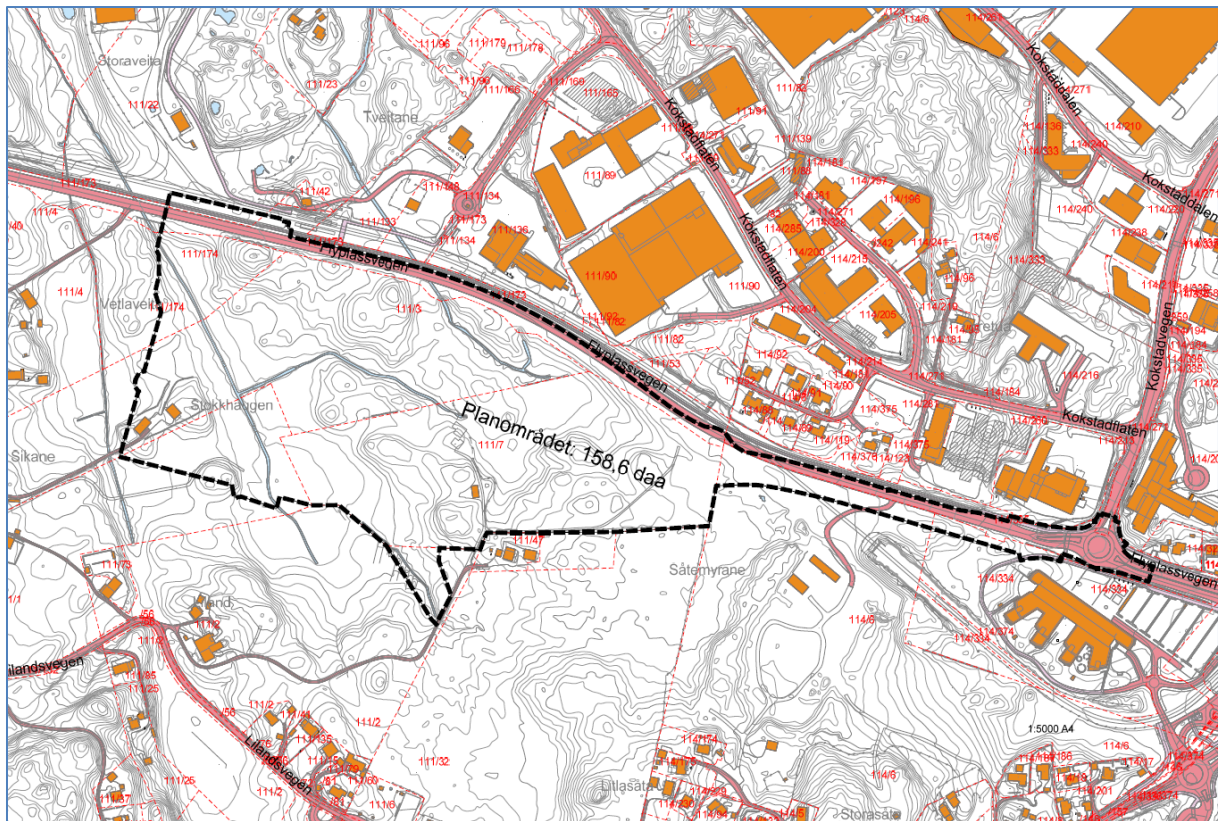

Figur 1. Flyfoto over området og omkringliggende områder. Planområdet er omtrentlig markert med gul sirkel. Kilde: Googlemaps.

2.2 Avgrensning

Planområdet grenser til jordbruksarealer og spredt bebyggelse i vest, sør og delvis øst. I nord grenser området til Rv. 580 Flyplassvegen, bybanetrasé og Kokstad næringsområder, samt noe boligbebyggelse. I øst strekker planområdet seg ned til rundkjøringen på Kokstad, og grenser her til Telenor-bygget i sør og hoteller på nordsiden.

Selve utbyggingen er planlagt å skje hovedsakelig på gnr/bnr 111/3 og 7, eid av utbygger. Det er også foreslått noe bebyggelse på deler av gnr. 111 bnr. 1 og 174. Disse tomtene ligger lengst nordvest og sørvest i planområdet, lengst unna planlagt adkomst, og er således blant de siste arealene som vil utbygges. Det foreslås ev. makeskifte av land, for å fremme en helhetlig utvikling av planområdet. Eiendommer som er innlemmet i plangrensen på grunn av infrastruktur er gnr. 111 bnr. 22, 32, 42, 53, 53, 90, 133, 134, 136, 148, 173, samt gnr. 114 bnr. 6, 334 og 335.

Figur 2. Planområdets avgrensning.

2.3 Kort om planområdet

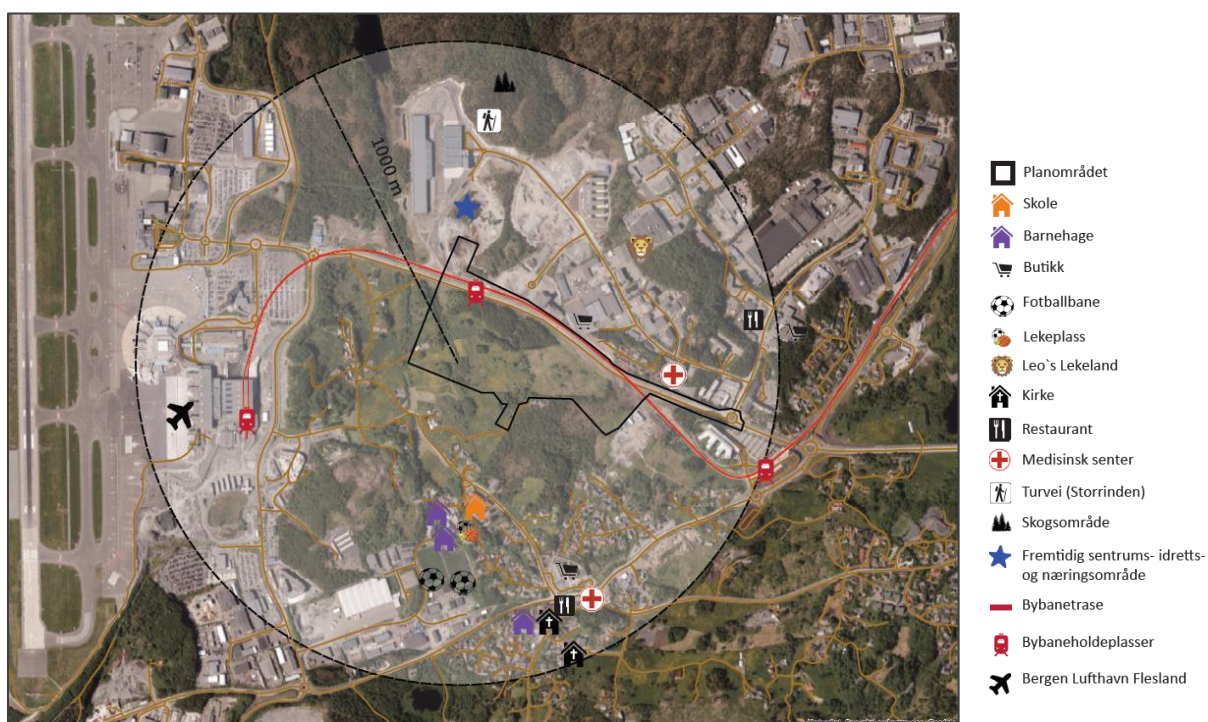
Planområdet som er avgrenset på Liland utgjør en kombinasjon av skog og myr, innmarksbeite, overflatedyrket jord og fulldyrka jord, samt noe boligbebyggelse og veier. Det har vært drevet noe gress/fôrproduksjon i området. Det er også et system av kanaler innenfor planområdet. Det er et våningshus innenfor planavgrensningen samt to mindre uthus. Det finnes også et våningshus og en løe som er forlatte og ødelagte. Planområdet ligger i en forsenkning som ble til da Flyplassvegen ble bygget. Området ligger innenfor NVEs aktsomhetsområde for flomfare, og flaskehalsen til utløpet av området er 3 kulverter under Flyplassvegen.

Planområdet omfatter også deler av Rv. 580 Flyplassvegen, fra bybanestoppet ved Kokstadflaten i vest til rundkjøringen ved Kokstad i øst.

2.4 Nærliggende område og strukturer

På nordsiden av Flyplassvegen ligger et større næringsområde med industri, kontor og lager på Kokstadflaten. Sørøst ligger sentrumsområde med Blomsterdalen senter og boligområder, samt Telenorbygget og bybanestoppet Birkelandskrysset. Blomsterdalen er nærmeste senterområde til Liland. Her finnes dagligvarebutikker, legekantor, restaurant og apotek. På den tilgrensede eiendommen gnr./bnr. 111/1 i sør er det en gård. Frem til 2011 ble det her drevet med heltids gårdsdrift, men de siste årene er det drevet med gressproduksjon. Sør for området er det blanding av grøntområder, bygg anlegg, eneboliger og fotballbaner.

Planområdet har en god beliggenhet like ved både Bergen Lufthavn Flesland og bybanestoppene på Kokstadflaten samt Birkelandsskiftet.

Figur 3. Figuren viser bevegelsesmønstre og funksjoner nær planområdet. Figuren er hentet fra mobilitetsanalysen som følger planforslaget. Opus Bergen As.

3. Hovedrammer og premiss

3.1 Nasjonale retningslinjer og veiledende dokumenter

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig, - areal- og transportplanlegging
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjø
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

3.2 Regionale planer og føringer

- Fylkesplan for Hordaland 2014-2030
- Regional kulturplan for Hordaland 2015-2025
- Klimaplan for Hordaland 2014-2030
- Regional plan for folkehelse 2014-2030
- Regional transportplan for Hordaland 2018-2029
- Regional areal- og transportplan for bergensområdet 2017-2028
- Handlingsplan for trafikksikring for Hordaland 2014-2017
- Regional plan for folkehelse 2014 – 2025 – fleire gode leveår for alle

3.3 Kommuneplan

3.3.1 Kommuneplanens samfunnsdel – Bergen 2030

Kommuneplanens samfunnsdel 2030 (KPS 2030) ble vedtatt i av bystyret i juni 2015. Byrådets visjon for Bergens fremtid er en at det skal være aktiv og attraktiv by. Det er lagt vekt på følgende punkter for en **aktiv** by:

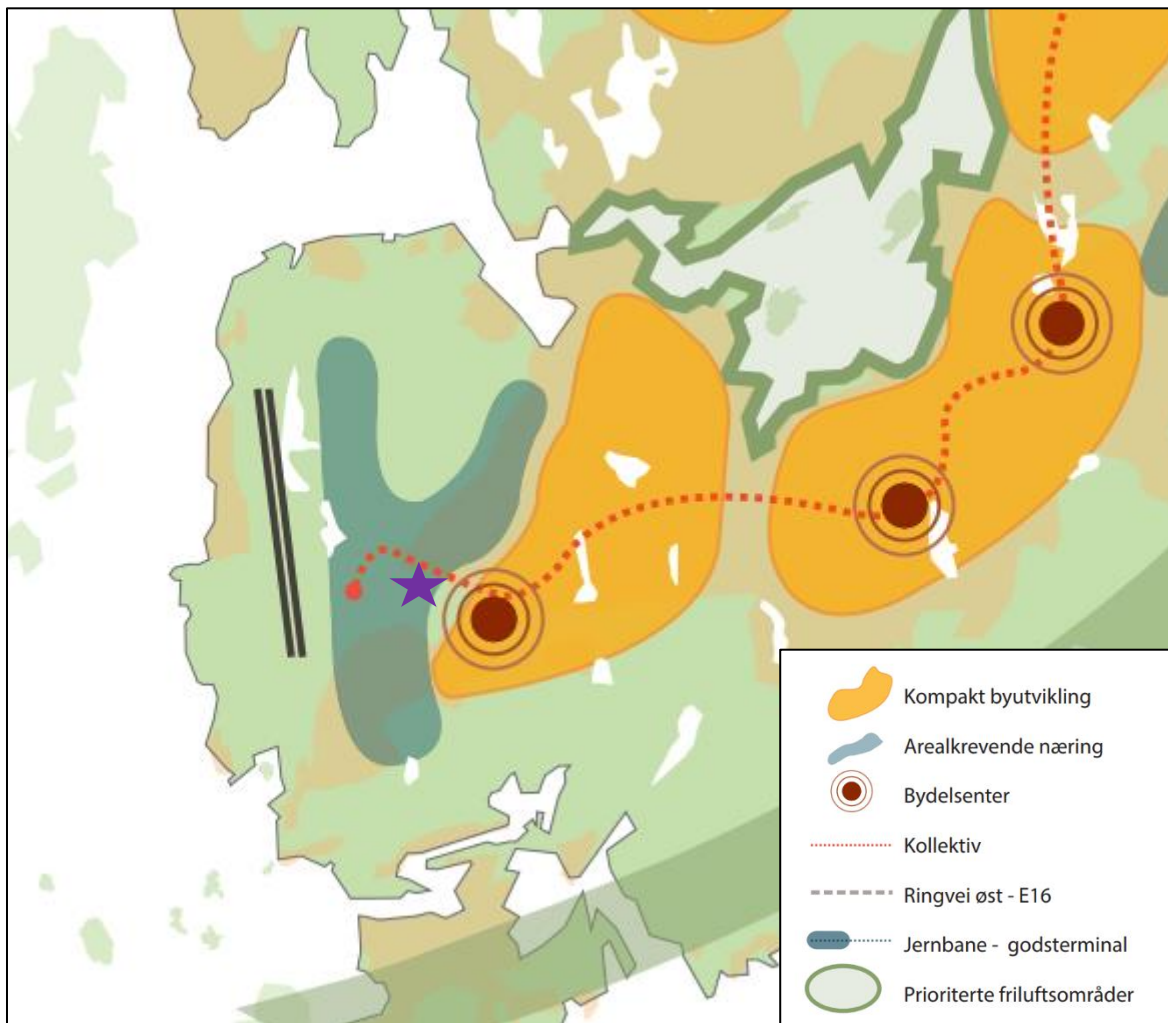
- Gåbyen
- Fremtidsrettet
- Grønn
- Engasjert
- Drivkraft i regionen.

Når det gjelder punktet **attraktiv** er det lagt vekt på punktene

- Kompakt
- Mangfoldig
- Trygg
- Særpreget

En av grunntankene i KPS 2030 er å håndtere den fremtidige veksten av byen på en arealeffektiv og miljøvennlig måte.

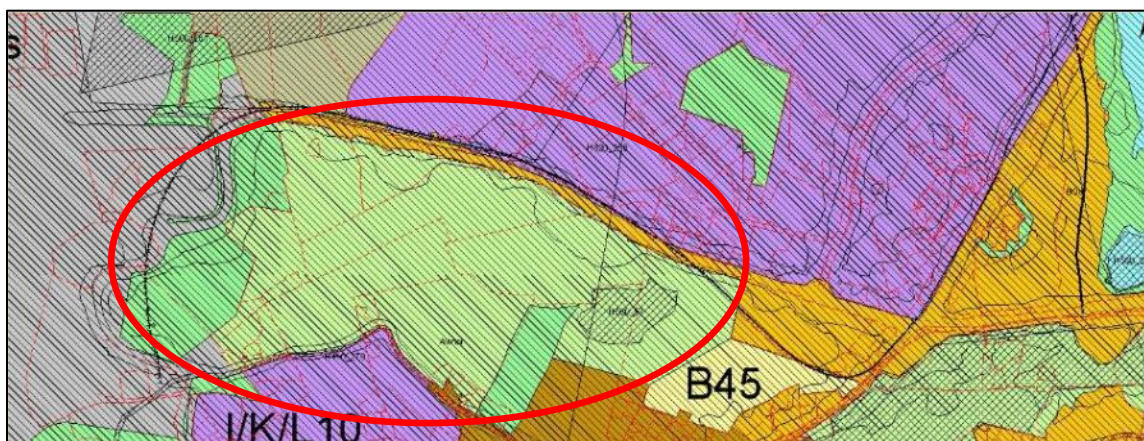
Basert på føringer i KPS 2030 ble det i 2016 vedtatt *Strategisk temakart Bergen 2030*. Temakartet er ikke juridisk bindende, men har gitt føringer for utarbeidelsen av ny kommuneplanens arealdel (se neste avsnitt). I temakartet foreslås det at fremtidig boligbygging hovedsakelig skal skje i 7 kompakte byutviklingsområder, mens det foreslås 7 konkrete områder for næringsareal til lager og industri. Liland ligger innenfor et av disse 7, sistnevnte områdene (se figur under).

Figur 4. Strategisk temakart Bergen 2030. Planområdet er omtrentlig markert med lilla stjerne. Kilde: Bergen kommune.

3.3.2 Kommuneplanens arealdel

I gjeldende Kommuneplanens arealdel 2010-2021 (KPA 2010) er området vist med formål LNF og grønnstruktur.

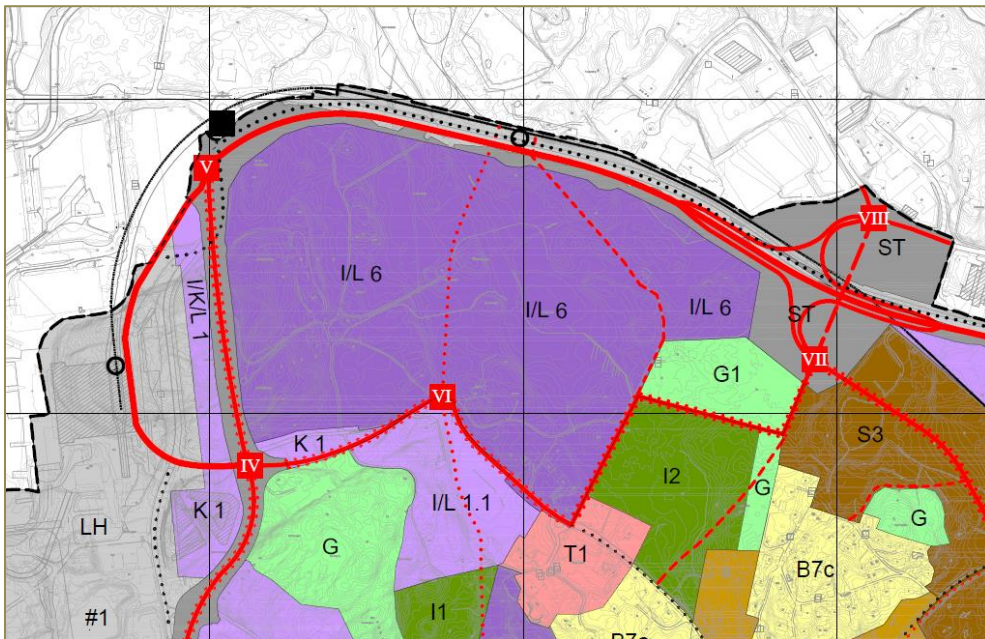

Figur 5. Utsnitt fra gjeldende KPA 2010. I/L6 er omtrentlig vist med rød sirkel. Hentet fra www.bergenskart.no.

I forslag til ny Kommuneplanens arealdel 2018 (KPA 2018) er Liland vist som et av syv områder utenfor det utvidete Bergen sentrum som skal ha arealkrevende virksomhet. KPA 2018 ble lagt ut på høring oktober 2017 med høringsfrist 31.12.17. Oppdatert plankart og bestemmelser ble deretter lagt ut på offentlig høring høsten 2018 med merknadsfrist 16.10.18. I de oppdaterte bestemmelser til KPA 2018 står det i §2 at «Ved motstrid gjelder KPA foran eldre kommunedelplaner. Unntatt: KDP BLÅE». KDP BLÅE står for Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland, hvor Liland er vist med formålet industri og lager (I/L 6).

3.4 Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland

KDP BLÅE ble vedtatt 27.09.17 og regulerer planområdet til industri og lager, som del av delområde I/L 6. I følge forslag til KPA 2018 kan det i områder for industri og lager (IL) tillates etablert «industri, lager og annen arealkrevende næringsvirksomhet», mens «Kjøpesenter og detaljhandel er ikke tillatt».

Figur 6. Utsnitt fra plankartet til KDP BLÅE. Liland er regulert til formålet I/L 6.

Følgende føringer gjelder for Liland I/L6 i KDP BLÅE:

- Nye anlegg for arealkrevende varer skal ha god tilknytning til transportsystemet og må ha god kollektivdekning.
- Innenfor I/L 6 skal det ikke etableres detaljhandel med bruksareal over 1500 m². I gangavstand til bybanestopp kan det åpnes for detaljhandel med bruksareal inntil 1500 m² i næringsbebyggelse I/L 6.
- Utnyttelsesgraden for I/L6 satt til 100 % BRA. Byggehøyde må avklares i reguleringsplanen.
- Reguleringsplanene skal sikre gode gangforbindelser og snarveger til bybanestopp ved Kokstadflaten og Flesland, samt til idrettsanlegg I2 og sentrumsformål S3. De skal videre fastsette estetiske krav, krav til opparbeiding av intern grønnstruktur og beplantning.
- Tiltak som gir økt belastning av støy, støv eller lukt på uteareal på skoler og barnehager i tjenesteyting T1 kan ikke tillates.
- Det kan i reguleringsplan vurderes etablert et anlegg for kultur og idrett som f.eks. byarena.

- Parkeringszone P3 i gjeldende Kommuneplanens arealdel er gjeldende for området.
- Parkeringsplasser skal legges i underjordisk anlegg, kjellere eller i parkeringsbygg. All parkering i henhold til kravene i gjeldende parkeringsbestemmelser, også sykkelparkering, skal etableres i grunnen og i bebyggelsen. Overflateparkering tillates ikke med unntak av HC-parkering og gjesteparkering for sykkel, som kan etableres ved hovedinngang.
- Med å bruke et rutenett ved videre utvikling av næringsområdet på Liland nord (I/L 6) kan man oppnå en god arealutvikling. Kvartalsutforming med gateutforming vil kunne bidra vesentlig til målet om tilgjengelighet for alle og kan også gi området god permeabilitet.

3.5 Strategisk planprogram for Liland I/L6

I bestemmelse §22.3 i KDP BLÅE stilles det krav om at Liland i/L6 skal sees i sammenheng gjennom et planprogram før detaljregulering. På bakgrunn av dette har Opus Bergen As utarbeidet et strategisk planprogram for I/L6.

Planprogrammet lå ute til høring to ganger høsten 2018. Når revidering av planprogrammet er ferdig skal det sendes til Plan- og bygningsetaten for deretter å bli behandlet av byrådet.

3.6 Gjeldende reguleringsplaner

Planområdet er stort sett uregulert, men deler av to reguleringsplaner ligger innenfor planområdet:

- Planid 61180000: Ytrebygda. Flesland, verkstad og depot bybanen (2012).
- Planid 16920000: Ytrebygda. Gnr 111 og 113, Liland, Flyplassvegen, Rv 580, gang og sykkelveg, parsell Kokstadkrysset – Lilandsvegen (2005)
- Planid 61170000: Ytrebygda. Bybanen Rådal – Flesland (2014)

3.7 Tilgrensende reguleringsplaner

- Planid 61710000: Ytrebygda. Gnr 109 bnr 14 m.fl., Flesland, Bergen Lufthavn (2012)
- Planid 61780000: Ytrebygda. Gnr 110 m.fl., bnr 3 m.fl., Flesland næringsområde (2014)
- Planid 61130000: Ytrebygda. Del av gnr 111, 114 og 34, Liland og Birkeland Øvre, Kokstad Øst (2017)
- Planid 60820000: Ytrebygda. Del av gnr 33, 34 og 111, Kokstad Vest og Storrinden (2015)
- Planid 15230001: Ytrebygda. Gnr 114 bnr 3 og 334, Birkelandsskiftet terminal (1998)
- Planid 61130000: Ytrebygda. Del av gnr 111, 114 og 34, Liland og Birkeland øvre, Kokstad øst (2017)
- Planid 9470200: Ytrebygda. Rv 580 Flyplassvegen, 4-felt med sammenhengende kollektivfelt (2004)
- Planid 16920000: Ytrebygda. Gnr 111 og 113, Liland, Flyplassvegen, Rv 580, gang og sykkelveg, parsell Kokstad (2005)
- Planid 6800000: Ytrebygda. Rv 556 Hjellestadvegen – Blomsterdalkrysset (1990)
- Planid 4240000: Ytrebygda. Gnr 111 og 114, Øvre Liland – Birkeland (1977)
- Planid 4240000: Ytrebygda. Gnr 111 og 114, øvre Liland – Birkeland (1977)

3.8 Tilgrensende reguleringsplaner under arbeid

- Planid 65950000: Ytrebygda. Gnr 111 bnr 25. Lilandsvegen 90

- Planid 65650000: Ytrebygda. Gnr 114 bnr 260 m.fl., Kokstadflaten
- Planid 65530000: Ytrebygda. Gnr 111 bnr 171 m.fl., Kokstad øst FKT4

3.9 Temaplaner og rapporter

- Arkitektur- og byformingsprogram, Bergen kommune, 2. mai 2011
- Forvaltningsplan for vassdrag
- Grønn strategi, Klima- og energihandlingsplan for Bergen, 2016
- Handlingsplan for landbruk 2017 – 2020
- Idrettsplan 2017 – 2027. Idrettsbyen Bergen – aktiv og attraktiv for alle
- Kommunedelplan for blågrønn infrastruktur i Bergen kommune
- Sykkelstrategi for Bergen 2010-2019
- Trafikksikkerhetsplan for Bergen, 2014 – 2017
- Kulturminneplan for Bergen 2019-2023 (under utarbeidelse)

4. Organisering, medvirkning og informasjon

4.1 Informasjon og medvirkning i planprosessen

På grunn av korte tidsfrister for å flytte arealkrevende næringsvirksomhet fra sentrale deler av kommunen til Liland foregår det flere parallelle prosesser i dette planarbeidet. Disse er:

- Strategisk planprogram for Liland I/L6
- Detaljreguleringsplan for nordre del av Liland (som dette planprogrammet hører til)
- Dispensasjons- og byggesøknader for å flytte masser fra Liland og til egnede steder før detaljreguleringsplanen er vedtatt.

Dette planarbeidet er gitt høy prioritet hos plan- og bygningsetaten og byrådsavdelingen. På bakgrunn av dette er det blitt avholdt flere arbeidsmøter med fagetaten samt møter med byrådsavdelingen for å avklare spørsmål underveis i planprosessen.

Dette planprogrammet er utarbeidet sent i planprosessen. Dette medfører at planprogrammet ikke vil bli offentliggjort på vanlig måte. Det er avklart med Fylkesmannen at krav til offentlig ettersyn kan tilfredsstilles ved at fagetaten ettersender orienteringsbrev til relevante myndigheter med det ordinære planprogram som vedlegg. Videre står det: «Vi vil sende ut brev til aktuelle myndigheter hvor det presiserer at det strategiske planprogrammet også dekker ordinært planprogram etter Pbl».

Planmaterialet skal i forbindelse med utlegging til offentlig ettersyn gjøres tilgjengelig for allmennheten på Plan- og bygningsetaten sine hjemmesider.

Naboer, berørte parter, offentlige og private høringsinstanser har blitt informert om oppstart av planarbeid etter lovens krav, gjennom annonsering i dagspressen og gjennom brev. Opus Bergen AS har lagt ut informasjon ut på sine hjemmesider.

4.2 Fremdriftsplan

Fremdriftsplanen til planarbeidet er innlevering til Bergen kommune og vedtak så raskt som mulig. Ettersom strategisk planprogram skal legge de overordnede føringene for Liland skal denne levers inn og vedtas først.

Vedtak av planarbeidet vil skje våren/sommeren 2019.

Del 2 Program for konsekvensutredning

5. Alternativvurdering

Ett utbyggingsalternativ skal utredes for Lilandsjordet nord utenom alternativ 0. Dette ble avklart i arbeidsmøte med Plan- og bygningsetaten 24.01.18:

«For de områdene som omfattes av detaljregulering skal det gjennomføres en konsekvensutredning. Det ble i møtet enighet om 2 utredningsalternativ; 0-alternativet slik som i dag og full utbygging».

Alternativ 0 utgjør referansen som utbyggingsalternativet skal sammenlignes med. Område I/L 6 ligger i rød flystøyzone og kan ikke benyttes til boligformål. Formålet med planen er å utvikle området til et bærekraftig næringsområde med gode kvaliteter. En ønsker å tilrettelegge for bedrifter som er arealkrevende. Det tillates etablert industri, lager og næringsvirksomhet, men ikke kjøpesenter eller detaljhandel. Arealkrevende virksomhet for I/L6 er særlig knyttet til bilbutikker og verksteder. Nedenfor utdypes alternativ 0 og utbyggingsalternativet.

ALTERNATIV 0

Alternativ 0 tar utgangspunkt i dagens situasjon, med forventede endringer og vedtatte tiltak, ikke overordnede planer uten vedtatte tiltak. Alternativ 0 utgjør referansen som utbyggingsalternativet skal sammenlignes med. KDP BLÅE, som har avsatt Lilandsjordet nord til arealformål industri og lager (I/L 6), anses som overordnet plan. Dermed vil 0-alternativet for Liland være status quo: en kombinasjon av skog og myr, innmarksbeite, overflatedyrket jord og fulldyrka jord, samt noe boligbebyggelse og veier. Det domineres av jordbruksareal i lite hevd og gran-plantefelt. I nord omfattes også Bybanen og Rv580 Flyplassvegen med gang-/sykkelveg og rundkjøringen mot Kokstad. Ortofoto på neste side illustrerer 0-alternativet.

UTBYGGINGSALTERNATIVET

Utbyggingsalternativet følger opp KDP BLÅE's intensjon, og tilrettelegger for næringsarealer, først og fremst arealkrevende for bilforhandlere. Store deler av planområdet vil bli planert ut og disponert til vei- og parkeringsformål samt forretningsbygg, verksteder og lagerbygg. Arealene langs bekkeløpet Storaveita i vest tilstrebes bevart. Tilkomst til planområdet vil skje via ny rundkjøring i øst, som etableres på Flyplassvegen der Bybanen i dag krysser veien i Såtamyrikulverten. Gående kan benytte Kokstadflaten bybanestopp like nord for planområdet. Illustrasjon fra LINK Arkitektur, på neste side, viser omtrentlige rammer for utbyggingsalternativet, som danner utgangspunkt for utredningene.

Figur 7. Ortofoto fra 2016 viser tilnærmet lik dagens situasjon i området. Etter flyfotoet ble tatt er f.eks. utbyggingen på Bergen Lufthavn ferdigstilt. Selve Lilandsområdet er uforandret. Planområdets avgrensning er omtrentlig markert med rød strek. Kilde: www.bergenskart.no/bergen

Figur 8. Skissert situasjonsplan for utnyttelse av Lilandsjordet nord, datert 7.5.2018.

6. Konsekvensutredning – prosess, metode og aktuelle problemstillinger

6.1 Tema for konsekvensutredning

Influensområde og avbøtende tiltak vurderes for hvert enkelt tema. Metoden i Statens Vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser skal følges så langt det er formålstjenlig. Følgende tema skal vurderes:

- Kulturminner
- Naturmangfold
- Jordvern

Andre relevante tema, som nærmiljø/friluftsliv og byform, inngår ikke som egne rapporter, men utredes i planbeskrivelsen. Trafikk og hydrogeologiske forhold utredes som egne rapporter som følger planforslaget. Mer informasjon om innholdet i disse står i avsnitt 6.6 og 6.7.

6.2 Metodikk

Verdi, omfang og konsekvens er sentrale begrep under vurdering og analyse av konsekvenser.

Med **verdi** menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er. Begrepet er knyttet til verdier som ikke lar seg måle i kroner og øre. Det skal gjøres verdivurderinger av de avgrensede miljøene eller områdene som kan bli berørt av tiltaket. Det er verdiene i sammenlikningsåret (referansesituasjonen) som legges til grunn. Areal som inngår i vedtatte planer gis verdi tilsvarende (forventet) framtidig situasjon. Verdivurderinger gjøres som regel tidlig i planprosessen fordi de gir viktig informasjon i forbindelse med alternativsøk.

Med **omfang** eller **påvirkning** menes en vurdering av hvilke endringer tiltaket antas å medføre for de ulike miljøene eller områdene som er verdisatt, og graden av denne endringen. Omfanget vurderes i forhold til alternativ 0, som i denne planen betyr videreføring av dagens situasjon.

Ved å sammenstille verdi og omfang/påvirkning, finner en **konsekvensen** av tiltaket. Dette synliggjør en avveining mellom de fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre. Verdien vurderes på en skala som spenner fra liten til stor verdi (liten-middels-stor) under hvert tema.

Konsekvensutredningen baserer seg på en kombinasjon av vurdert verdi, omfang og konsekvens og spenner på en fra stor negativ til stor positiv konsekvens. Avslutningsvis sammenstilles virkningene og konsekvensene.

Skadereduserende, eller såkalte avbøtende), tiltak omtales i eget kapittel.

6.3 Bakgrunn

I kommuneplanens samfunnsdel, Grønn strategi og byrådets plattform, er «bærekraft» et nøkkelord. Grønn strategi danner grunnlaget for et offensivt arbeid for å nå målet om en fossilfri by i 2030. Grønn byutvikling er nøkkelen til en bærekraftig by. Bergen skal være en foregangskommune innen miljø, bærekraftig utvikling og tilpasning til klimaendringer. Tema som areal, bolig og transport er svært aktuelle i arealplanlegging. Nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging vektlegger arealutnyttelse, fortetting, transformasjon og knutepunktutvikling. Sentrale planretningslinjer for areal og transportplanlegging søker å sikre samordnet planlegging som bygger opp under utviklingen av mer kompakte byer, og bidrar til å fremme helse, miljø og livskvalitet.

Lokalisering av arealkrevende næring på Liland, et gammel jordbruksområdet, som har vært holdt i hevd inntil nylig, reiser viktige spørsmål knyttet til jordvern og matvaresikkerhet, så vel som kulturhistorie og lesbarhet i landskapet. Hvordan transformere dette området på en mest mulig skånsom og bærekraftig måte? Dybdekunnskap om naturmangfold, kulturminner og jordvern knyttet til planområdet, skal bidra til å etablere grunnlag for gode arealdisponeringer og rammer for framtidens Liland.

6.4 Naturmangfold

- Kartlegge og beskrive vegetasjon, grøntområder og fauna, med vekt på pollinerende insekter, i planområdet og beskrive eventuelle sammenhenger med grønne områder utenfor planområdet
- Vurdering etter §§ 8-12 i Naturmangfoldsloven
- Metodikken for ikke-prissatte konsekvenser beskrevet i *Håndbok V712* (Statens vegvesen 2018) legges til grunn: (1) Registrering og vurdering av verdi; (2) vurdering av tiltakets påvirkning og (3) samlet konsekvensvurdering.

Tema	Eksisterende kunnskap	Datagrunnlag og metode
<p>Området er påvirket av tradisjonell landbruksdrift</p> <p>Det er registret hjortetråkk gjennom området</p> <p>Det er flere bekkefar og myrer i området</p> <p>Tap av eng og følger for pollinerende insekter, inkludert avbøtende tiltak for bevaring og skjøtsel av kantsoner og insekter</p>	<p>Konsekvensutredning utarbeidet ifm. KDP BLÅE, deriblant <i>Kartlegging av naturtyper og vilt rundt Liland, Espeland og Birkeland i Bergen kommune</i></p> <p>Nettsteder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Naturbase - Artskart - Miljøstatus - Kilden - NGU - Vann-nett.no <p>Høringsinnspill ved planoppstart</p>	<p>Kartlegge og beskrive vegetasjon og naturtyper i planområdet.</p>

6.4 Kulturminner

- Kartlegge og beskrive tidligere bruk av området
- Kartlegge kulturminner i planområdet og influensområdet
- Vurdering av verdi, omfang og konsekvenser av de ulike alternativene på de kartlagte kulturminnene

Tema	Eksisterende kunnskap	Datagrunnlag og metode
<p>Kulturminner og kulturmiljø</p> <p>Innenfor Liland, I/L6 er det flere eldre gårdsbruk</p>	<p><i>Kulturminnegrunnlag for Kommunedelplan for Birkeland, Liland, Ådland og Espeland, Byantikvaren 2011</i></p> <p>Nettsteder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Askeladden.ra.no - SEFRAK 	<p>Fotodokumentasjon av objekter og strukturer med kulturminneverdi.</p> <p>Kartinntegninger og kort beskrivelse av tidligere bruk og utnytting av arealet.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - UNIMUS - Norge i bilder - Miljøstatus - GisLink <p>Bygdebøker</p> <p>Historiske kart og bilder</p> <p>Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune</p> <p>Andre skriftlige og muntlige kilder</p> <p>Høringsinnspill ved planoppstart</p>	
--	---	--

6.5 Jordvern

- Kartlegge og beskrive dagens jordkvalitet
- Vurdere verdien av jordbruksarealene i planområdet.
- Vurdere hvordan jord som klassifiseres som matjord best kan ivaretas
- Metodikken for ikke-prissatte konsekvenser beskrevet i *Håndbok V712* (Statens vegvesen 2018) legges til grunn: (1) Registrering og vurdering av verdi; (2) vurdering av tiltakets påvirkning og (3) samlet konsekvensvurdering.

Tema	Eksisterende kunnskap	Datagrunnlag og metode
<p>Området er påvirket av tradisjonell landbruksdrift</p> <p>Jordvern har fått økt fokus de siste årene, og avbøtende tiltak blir viktige å belyse</p>	<p>Konsekvensutredning utarbeidet ifm. KDP BLÅE</p> <p>Nettsteder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - www.jordvern.no - <i>NIBIO</i> <p>Eldre flyfoto</p> <p>Intervjuer med gårdbrukere på Liland.</p>	<p>Feltundersøkelser og graving for å klassifisere jordmasser</p> <p>Verdisettingen baseres på AR5, jordanalyser og graveprøver i felt.</p>

6.6 Trafikkrapport

Trafikk utredes som egen rapport som følger planforslaget.

Rapporten må omtale hvilke konsekvenser detaljreguleringsplanene vil ha for følgende tema:

- Trafikksikkerhet for ulike trafikanter
- Adkomstløsninger
- Forventet trafikkmengde og kapasitet på vegnettet, herunder framkommeligheten på vegnettet
- Trafikkmønster og reisemiddelfordeling
- Parkeringsdekning og -behov
- Framkommelighet for ulike trafikanter
- Ivaretagelse av ovennevnte hensyn også i anleggsperioden

6.7 Hydrogeologisk rapport

Hydrogeologiske forhold skal utredes som egen rapport som følger planforslaget.

Rapporten skal vurdere:

- De hydrogeologiske forholdene for Såtemyrane.
- Konsekvenser av reguleringsplanforslaget for de hydrogeologiske forholdene for Såtemyrane.